
Vergaderjaar 2006–2007 E

30 839

Subsidiariteitstoets van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor bodembescherming en de wijziging van richtlijn 2004/35/EG (COM(2006)232)

Nr. 5

BRIEF VAN DE TIJDELIJKE COMMISSIE SUBSIDIARITEITSTOETS

Den Haag 24 oktober 2006

Aan: De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Onlangs heeft de Europese Commissie een voorstel ingediend voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad, houdende instelling van een kader voor de bescherming van de bodem en tot wijziging van richtlijn 2004/35/EG (COM(2006)232).

Het voorstel is opgenomen in de lijst van elf aan de subsidiariteitstoets te onderwerpen voorstellen.

Met toepassing van de in kamerstuk 30 389, nr. 1/A (p. 7–9) opgenomen procedure heeft de tijdelijke commissie bijgevoegd advies opgesteld, welk advies ter instemming aan uw Kamers wordt voorgelegd.

Om een goede achtergrond te verschaffen zijn tevens bijgesloten: het betreffende voorstel van de Europese Commissie, een door de tijdelijke commissie ten behoeve van de relevante vakcommissies in beide Kamers opgesteld preadvies en de door laatstgenoemde commissies opgestelde gemotiveerde adviezen.

Hoogachtend,

De voorzitter van de tijdelijke commissie subsidiariteitstoets,
J. J. van Dijk

Motivering

Bevoegdheid

Beide Kamers der Staten-Generaal hebben in de eerste plaats vastgesteld dat de Gemeenschap bevoegd is onderhavig voorstel voor een kader-richtlijn Bodem in te dienen op grond van artikel 175, eerste lid, EG-Verdrag. Daarbij wordt tevens vastgesteld dat de Gemeenschap de bevoegdheid tot het treffen van maatregelen op het terrein van bodembescherming deelt met de lidstaten.

Subsidiariteit

Wat de subsidiariteitsvraag betreft, geeft de Europese Commissie in de toelichting op het voorstel een aantal overwegingen die volgens haar noodzakelijk tot de maatregelen van de Gemeenschap die in de voorgestelde kaderrichtlijn staan opgesomd. Deze komen erop neer dat optreden op Gemeenschapsniveau is vereist om de grensoverschrijdende gevolgen van lokaal bodemverval tegen te gaan, concurrentieverschillen die belemmeringen vormen voor het goed functioneren van de interne markt weg te nemen, bij te dragen aan de voedselveiligheid, diergezondheid en volksgezondheid, en ten slotte vanwege de gevolgen voor andere (milieu)terreinen waarvoor reeds Gemeenschapswetgeving bestaat.

Zoals hierboven is vastgesteld, is bodembescherming geen exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap. Beide Kamers zijn van mening dat bodembescherming een beleidsterrein is dat vanwege het overwegend onroerend karakter van de bodem primair tot de nationale competentie behoort en daarom ook op nationaal, regionaal en lokaal niveau invulling verdient. Tegelijkertijd zijn de Kamers van oordeel dat Nederland er belang bij heeft dat ook in andere Europese landen een duurzaam bodembeleid gevoerd wordt, vanwege mogelijk nadelige grensoverschrijdende effecten voor bijvoorbeeld de waterhuishouding of de voedselveiligheid, of het ontbreken van een *level playing field* door verschillen in de eisen van de EU-lidstaten met betrekking tot bodembescherming.

De parlementaire subsidiariteitstoets van het richtlijnvoorstel is naar de mening van beide Kamers daarom vooral een vraag naar de noodzaak en politieke prioritering van de door de Europese Commissie voorgestelde maatregelen voor een aanpak op Europees niveau. Bij de toetsing van het voorstel door de vaste commissie voor Milieu van de Eerste Kamer en de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van de Tweede Kamer is gebleken dat de leden van de verschillende fracties een verschillend (politiek) gewicht hechten aan maatregelen op Europees niveau. Bovendien bleek in de genoemde commissies een meerderheid van de fracties geen behoefte te hebben aan een Europese (kader)richtlijn over bodembescherming.

Proportionaliteit

In de toelichting bij het voorstel voor deze kaderrichtlijn wijst de Europese Commissie erop dat zij de lidstaten zodanige ruimte biedt dat de meest geëigende maatregelen op het meest geëigende geografische en bestuurlijke niveau kunnen worden getroffen, terwijl ook het niveau van bodembescherming aan de lidstaten wordt overgelaten. Zoals gezegd, zijn beide Kamers echter van oordeel dat bodembeheer primair en bij uitstek een beleidsterrein is dat op nationale, regionale en lokale schaal moet worden ingevuld. Zij achten daarom het instrument van een richtlijn te zwaar en daarmee niet proportioneel. Ook stellen zij vast dat – hoewel niet is uit te sluiten dat in EU-lidstaten (of breder: EER-landen) waar het bodembeschermingsbeleid onvoldoende is ontwikkeld de ontwikkeling van een Europees beleidskader een positieve uitwerking kan hebben – de voorgestelde kaderrichtlijn niet alle door de Europese Commissie genoemde

grensoverschrijdende effecten voortvloeiend uit (lokaal) bodemverval rechtstreeks en onmiddellijk oplost. Tevens constateren beide Kamers dat de voorgestelde kaderrichtlijn leidt tot administratieve lasten voor in het bijzonder de nationale overheid. Alles overwegende komen beide Kamers ter zake van het proportionaliteitsvereiste tot een negatief oordeel.

Oordeel

Op grond van het bovenstaande oordelen beide Kamers der Staten-Generaal als volgt. Weliswaar bestaan in beide Kamers geen zwaarwegende bezwaren met betrekking tot subsidiariteit in strikte zin, maar overwegingen ter zake van het subsidiariteitsbeginsel kunnen niet los worden gezien van het proportionaliteitsvereiste uit het EG-Verdrag. In artikel 5 EG-Verdrag worden beide in het verlengde van elkaar genoemd. Beide Kamers hebben met name ten aanzien van het proportionaliteitsvereiste bezwaren tegen de voorgestelde kaderrichtlijn. Daarom zijn beide Kamers voornemens de onderhandelingen over dit kaderrichtlijnvoorstel op Europees niveau nauwgezet te volgen en nemen zij zich voor, in overeenstemming met hun primaire taak als controleur van de regering op haar inzet in de Milieuraad, in nauw overleg te blijven met de Nederlandse regering over die gekozen inzet en het verloop van het onderhandelingsproces. Voorkomen moet worden dat Nederland op dit dossier een minder prominente rol zal spelen. In het onderhandelingsproces moet in het oog worden gehouden dat, zoals hierboven al gemeld, Nederland belang heeft bij een *level playing field* in Europa ter zake van het bodembeleid van de afzonderlijke lidstaten. De Kamers zullen bovenstaande overwegingen dan ook in een gezamenlijke brief ter kennisgeving van de Nederlandse regering brengen.